

**Орієнтовна освітня програма
з музичного мистецтва початкової мистецької освіти середнього
(базового) підрівня загального мистецького спрямування**

Загальні засади

Орієнтовна освітня програма з музичного мистецтва початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування (далі – освітня програма) окреслює рекомендований зміст, основні засади й підходи до організації освітнього процесу, мету навчання, перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін та контрольних заходів), їх логічну послідовність та обсяг навчального навантаження, що забезпечує набуття учнями рекомендованих результатів навчання.

Освітня програма розроблена для використання мистецькими школами, які здійснюють навчання за напрямом музичного мистецтва, для формування власних освітніх програм середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування.

Метою навчання за освітньою програмою є ознайомлення з явищами музичної культури та формування власного ставлення до них, розвиток музичних умінь та навичок, достатніх для їх практичного застосування та активного самовираження через індивідуальну та/або колективну творчість.

Цілі навчання за освітньою програмою:

1. Розвинення творчих здібностей та музичної індивідуальності учня на базі отриманих компетентностей елементарного підрівня.

2. Формування здатності:

застосовувати здобуті під час навчання теоретичні знання, практичні навички та вміння для аматорського музикування впродовж життя;

накопичувати власний репертуар для музикування протягом життя;

культурно організувати своє дозвілля, відпочинок, використовуючи сформовані музичні знання, вміння та навички.

3. Виховання особистості, яка має:

стійку потребу в спілкуванні з музичним мистецтвом або іншими, пов'язаними з ним, видами мистецтва та культурними практиками;

естетичний та музичний смак, розуміння прекрасного;

музичну ерудицію та базові знання з історії української та світової музики, стилів, жанрів, зокрема сучасної музики.

4. Створення умов для накопичення репертуару для музикування протягом життя.

У співпраці з батьками учнів або іншими законними представниками зазначені цілі навчання досягаються через стимулювання інтересу здобувачів освіти до навчальних занять у класі та самостійної роботи вдома, зацікавлення накопиченням власного мистецького доробку.

Варіант 1.

Рекомендованим строком опанування освітньої програми є **4 роки** для учнів, які попередньо опанували (типову) освітню програму елементарного підрівня з музичного мистецтва або продовжують здобуття початкової мистецької освіти за попередніми програмами навчання. Строк навчання **може бути скорочений не більше як на один рік** відповідно до рішення педагогічної ради мистецької школи.

Варіант 2.

Рекомендованим строком опанування освітньої програми є **3 роки** для учнів, які попередньо опанували (типову) освітню програму елементарного підрівня з музичного мистецтва або продовжують здобуття початкової мистецької освіти за попередніми програмами навчання. Строк навчання **може бути продовжений на один або два роки** відповідно до рішення педагогічної ради мистецької школи.

Здобуття початкової мистецької освіти за цією освітньою програмою не має вікових або інших обмежень, є доступним для навчання осіб з інвалідністю або з іншими особливими потребами.

Після завершення першого – третього років навчання за цією освітньою програмою учень / учениця, який / яка демонструє високий рівень навчальних досягнень та / або виявляє таке бажання, може бути переведеним/ою на навчання за освітньою програмою мистецької школи, розробленою на основі Типової освітньої програми середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти початкового професійного спрямування, затвердженої наказом Міністерства культури України від 23 липня 2019 року № 562 (за відповідним напрямом).

Освітня програма розроблена з урахуванням можливості організації навчання за всіма напрямками музичного мистецтва, а саме:

Музичний інструмент / музичні інструменти;

Хор;

Фольклорний ансамбль;

Спів.

З метою планування та організації такого навчання за однією освітньою програмою пропонується два варіанти розподілу навчального навантаження за освітніми компонентами, які конкретизуються в окремих навчальних планах.

Загальний мінімальний нормативний обсяг навчального навантаження на одного / одну учня / ученицю з розрахунку на 35 навчальних тижнів на рік становить:

на строк навчання 4 роки – 840 годин (таблиці 1, 1 а);

на строк навчання 3 роки – 630 годин (у разі продовження на 1 або 2 роки – відповідно 840 або 1050 годин) (таблиці 2, 2 а).

Основною **формою організації освітнього** процесу є урок – індивідуальний або груповий. Іншими формами організації освітнього процесу можуть бути: репетиції (зокрема, зведені), види позааудиторних занять (відвідування концертів, вистав, перегляди фільмів тощо, пов'язаних зі змістом навчання), підготовка до презентації мистецького проекту, підготовка до публічного виступу тощо. Усі форми організації освітнього процесу плануються і проводяться в межах часу, відведеного для опанування відповідної навчальної дисципліни. За рішенням педагогічної ради уроки можуть проводитися очно, із застосуванням дистанційних технологій або в змішаному форматі.

Наповнюваність груп для проведення групових занять з навчальних дисциплін встановлюється мистецькою школою самостійно з урахуванням специфіки навчальних дисциплін та фінансового забезпечення школи із забезпеченням якості навчання.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального прогресу в досягненні поточних та підсумкових результатів навчання, передбачених програмами навчальних дисциплін та освітньою програмою. Мета контролю полягає в пошуку ефективних шляхів досягнення навчальних результатів кожного / кожної учня / учениці.

Форми контролю та оцінювання учнів визначаються викладачами відповідних навчальних дисциплін у робочих навчальних програмах.

Формою підсумкового контролю на завершальному етапі навчання за освітньою програмою є захід (заходи), під час якого (яких) перевіряється досягнення **всіх результатів навчання, передбачених освітньою програмою мистецької школи.**

Очікувані результати навчання

Варіант 1.

За результатами опанування освітньої програми учень / учениця:

1. Грає на музичному інструменті / співає індивідуально або в групі в межах завдань навчальної програми.
2. Виконує музичні твори з розумінням стилів, жанрів, особливостей музичної мови.
3. Володіє початковими навичками власної інтерпретації програмних музичних творів.
4. Виконує музичні твори індивідуально або в групі, демонструючи розуміння власної відповідальності за загальний результат виконання.
5. Демонструє розвинений виконавський апарат відповідно до своїх можливостей та в межах технічних вимог, визначених навчальною програмою.
6. Грає / співає з аркуша нескладні незнайомі музичні твори.
7. Демонструє базові навички культури звуковидобування, звукоутворення та інтонування на основі слухового контролю під час виконання музичних творів.
8. Упізнає почуті музичні твори та їхні фрагменти, називає стилі та жанри, в яких вони створені, їх авторів у межах матеріалу, передбаченого навчальною програмою.
9. Правильно співвідносить музичні стилі і жанри з історичними періодами, в які вони виникли.
10. Називає відомих йому / їй українських та світових композиторів, які творили у відповідних стилях і жанрах, зокрема сучасних.
11. Знає склади оркестру (хору), їх різновиди та різновиди ансамблів, групи та окремі інструменти оркестру / ансамблю (голоси / партії) згідно зі специфікою навчання.
12. Знає та називає жанри народного (автентичного) мистецтва (українського та народів світу), а також їх відомі зразки (пісні, танки тощо).
13. Розуміє взаємопов'язаність музики і літературного тексту у вокальних творах.
14. Називає основні засоби виразності в музиці, що розкривають літературні образи (на конкретних аудіовізуальних або нотних прикладах, запропонованих викладачем).

15. Розуміє та використовує основні прийоми аранжування / композиції / імпровізації / обробки, зокрема із застосуванням різних комп'ютерних програм та електронних інструментів.

16. Застосовує основні елементи аналізу музичного твору, визначає форму, характер, головну/і тему/и та основні засоби художньої виразності.

17. Підбирає та грає почуту мелодію; підбирає акомпанемент до знайомої йому /їй мелодії з дотриманням жанрових особливостей.

18. Вміє знаходити музичні твори та / або нотний матеріал з відкритих джерел для самостійного вивчення та накопичення власного репертуару.

19. Має навички записування нот у нотних редакторах.

Під час формування власної освітньої програми мистецька школа може вибрати з цього переліку всі або не менше 15 результатів та/або доповнити цей перелік власними результатами навчання.

Варіант 2.

За результатами опанування освітньої програми зі строком навчання 3 роки учень / учениця:

1. Грає на музичному інструменті / співає індивідуально або в групі в межах завдань навчальної програми.

2. Грає / співає з аркуша нескладні незнайомі музичні твори, підбирає та грає почуту мелодію.

3. Виконує музичні твори з розумінням стилів, жанрів, особливостей музичної мови.

4. Виконує музичні твори індивідуально або в групі, демонструючи розуміння власної відповідальності за загальний результат виконання.

5. Демонструє розвинений виконавський апарат відповідно до своїх можливостей та в межах технічних вимог, визначених навчальною програмою.

6. Демонструє базові навички культури звуковидобування, звукоутворення та інтонування на основі слухового контролю під час виконання музичних творів.

7. Упізнає почуті музичні твори та їхні фрагменти, називає стилі та жанри, у яких вони створені, їх авторів в межах матеріалу, передбаченого навчальною програмою.

8. Правильно співвідносить музичні стилі і жанри з історичними періодами, в які вони виникли.

9. Називає відомих йому /їй українських та світових композиторів, які творили у відповідних стилях і жанрах, зокрема сучасних.

10. Знає склади оркестру (хору), їх різновиди та різновиди ансамблів, групи та окремі інструменти оркестру/ансамблю (голоси/партії) згідно зі специфікою навчання.

11. Знає та називає жанри народного (автентичного) мистецтва (українського та народів світу), а також їх відомі зразки (пісні, танки тощо).

12. Розуміє взаємопов'язаність музики і літературного тексту у вокальних творах.

13. Називає основні засоби виразності в музиці, що розкривають літературні образи (на конкретних аудіовізуальних або нотних прикладах, запропонованих викладачем).

14. Застосовує основні елементи аналізу музичного твору, визначає форму, характер, головну/і тему/и та основні засоби художньої виразності.

Під час формування власної освітньої програми мистецька школа може замінити не більше 3 результатів навчання з цього переліку власними результатами навчання.

Перелік рекомендованих результатів навчання для вибору мистецькою школою під час формування власної освітньої програми в разі продовження строку навчання на 1 – 2 роки:

1. Володіє початковими навичками власної інтерпретації програмних музичних творів.

2. Розуміє та використовує основні прийоми аранжування / композиції / імпровізації / обробки, зокрема із застосуванням різних комп'ютерних програм та електронних інструментів.

3. Підбирає акомпанемент до знайомої йому / їй мелодії з дотриманням жанрових особливостей.

4. Вміє знаходити музичні твори та / або нотний матеріал з відкритих джерел для самостійного вивчення та накопичення власного репертуару.

5. Має навички записування нот у нотних редакторах.

Під час формування власної освітньої програми мистецька школа може доповнити цей перелік власними результатами навчання.

Рекомендований зміст навчання

В освітній програмі поєднуються освітні компоненти інваріантного та варіативного складників, які є однаково обов'язковими для включення до програми навчання учня / учениці і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує досягнення рекомендованих результатів навчання.

Табл. 1.

Перелік освітніх компонентів та рекомендований обсяг навчального навантаження учня / учениці **за варіантом 1** для основної навчальної дисципліни (музичний інструмент / музичні інструменти, спів)

Назва освітнього компонента	Рекомендований обсяг навчального навантаження на одного учня / ученицю на 4 роки навчання, годин
Інваріантний складник	
Індивідуальне музикування (музичний інструмент / музичні інструменти або спів)	280
Музикування в колективах (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	280
Мистецтво музики	140
Варіативний складник*	140
Усього за програмою	840

Примітка: *Перелік освітніх компонентів варіативного складника визначається мистецькою школою самостійно згідно з наявністю викладачів, які мають відповідні компетентності для їх викладання.

Табл. 1а.

Перелік освітніх компонентів та рекомендований обсяг навчального навантаження учня / учениці **за варіантом 1** для основної навчальної дисципліни (хор або фольклорний ансамбль)

Назва освітнього компонента	Рекомендований обсяг навчального навантаження на одного учня / ученицю на 4 роки навчання, годин
Інваріантний складник	
Музикування в колективі (хор / оркестр / фольклорний ансамбль)	420
Індивідуальне музикування (музичний інструмент або спів)	140
Мистецтво музики	140
Варіативний складник*	140
Усього за програмою	840

Примітка: *Перелік освітніх компонентів варіативного складника визначається мистецькою школою самостійно згідно з наявністю викладачів, які мають відповідні компетентності для їх викладання.

Табл. 2.

Перелік освітніх компонентів та рекомендований обсяг навчального навантаження учня / учениці **за варіантом 2** для основної навчальної дисципліни (музичний інструмент / музичні інструменти, спів)

Назва освітнього компонента	Рекомендований обсяг навчального навантаження на одного учня / ученицю на 3 (4, 5) роки навчання, годин
Інваріантний складник	
Індивідуальне музикування (музичний інструмент / музичні інструменти або спів)	210 (280, 350)
Музикування в колективах (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	210 (280, 350)
Мистецтво музики	105 (140, 175)
Варіативний складник*	105 (140, 175)
Усього за програмою	630 (840, 1050)

Примітка: *Перелік освітніх компонентів варіативного складника визначається мистецькою школою самостійно згідно з наявністю викладачів, які мають відповідні компетентності для їх викладання.

Перелік освітніх компонентів та рекомендований обсяг навчального навантаження учня / учениці **за варіантом 2** для основної навчальної дисципліни (хор або фольклорний ансамбль)

Назва освітнього компонента	Рекомендований обсяг навчального навантаження на одного учня / ученицю на 3 (4, 5) роки навчання, годин
Інваріантний складник	
Музикування в колективі (хор / оркестр / фольклорний ансамбль)	315 (420, 525)
Індивідуальне музикування (музичний інструмент або спів)	105 (140, 175)
Мистецтво музики	105 (140, 175)
Варіативний складник*	105 (140, 175)
Усього за програмою	630 (840, 1050)

Примітка: *Перелік освітніх компонентів варіативного складника визначається мистецькою школою самостійно згідно з наявністю викладачів, які мають відповідні компетентності для їх викладання.

Під час формування власної освітньої програми мистецька школа може збільшувати обсяг навчального навантаження для вивчення окремих освітніх компонентів у межах наявних обсягів фінансування.

Інструменти системи внутрішнього забезпечення якості середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти

Кадрове забезпечення освітньої діяльності. В основу формування системи підбору педагогічних кадрів у мистецьких школах покладено такі критерії: професіоналізм, відповідна фахова освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика.

Посаду викладача, концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу (середню спеціальну) музичну освіту або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, яка здатна забезпечити результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі. **Вимоги до викладача встановлені Професійним стандартом викладача мистецької школи (за видами навчальних дисциплін, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 04.05.2022 р. № 1110-22).**

Навчально-методичне забезпечення. Наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: освітньої (освітніх) програми (програм), навчального плану, робочих навчальних планів, навчальних програм, робочих навчальних програм викладачів, репертуарних списків тощо, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчальних, навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань (кейсів),

комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, фото- та відеохрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін) та методик і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Матеріально-технічне забезпечення. Наявність відповідних приміщень (навчального корпусу) для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, музичних інструментів, обладнаних класів (аудиторій) для колективного музикування, приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, які забезпечені навчальними та офісними меблями, комп'ютерною технікою, музичними інструментами, обладнанням та програмним забезпеченням, використання яких передбачають навчальні дисципліни, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення та засоби.

Якість проведення навчальних занять. Здійснення моніторингу навчально-методичного рівня проведення викладачем навчальних занять, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

Виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою. Упровадження в межах своїх повноважень виконання актів законодавства щодо всебічного розвитку та функціонування української мови як державної під час освітнього процесу, забезпечення ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, урочистостей, оформлення класів написами державною мовою в мистецьких школах.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) – безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на їх основі педагогічних методів і прийомів для засвоєння учнями компетентностей, необхідних для досягнення навчальної мети.

Моніторингові дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні проводяться через поточний та підсумковий контроль якості засвоєння знань, рекомендації щодо їх проведення та передбачають збирання первинних даних, аналіз і оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування і ведення бази даних, завдань, тестів, виступів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності мистецьких шкіл та (або) якості початкової мистецької освіти та визначення якості та ефективності роботи педагогічних працівників.

Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня, вчасно приймати необхідні педагогічні рішення щодо опанування нормативного змісту та підвищення якості надання освітніх послуг мистецькою школою.

Моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом, та завершення повного курсу навчання – система заходів контролю за відвідуванням учнями навчальних занять, виконанням навчальних планів та освітньої програми початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня із застосуванням різноманітних методів і форм підвищення мотивації учнів до навчання, що проводиться з метою забезпечення конституційного права громадян на здобуття та завершення повного курсу навчання в мистецькій школі.

Мистецькі школи оприлюднюють свою освітню програму та навчальний план (навчальні плани) на власному вебсайті (у разі його відсутності – на вебсайті їх засновників або органів управління).

Додаток 1

до Орієнтовної освітньої програми з музичного мистецтва початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування

Орієнтовні навчальні плани для Варіанту 1
Основна індивідуальна навчальна дисципліна
(музичний інструмент / музичні інструменти або спів)

Назва навчальної дисципліни	Рекомендований обсяг тижневого навчального навантаження на одного учня / ученицю за роками навчання			
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік
<i>інваріантного складника</i>				
Індивідуальне музикування (музичний інструмент / музичні інструменти або спів)	2	2	2	2
Музикування в колективах (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	2	2	2	2
Мистецтво музики*	1	1	1	1
<i>варіативного складника:</i>	1	1	1	1
Музична творчість**				
<i>або окремі навчальні дисципліни***:</i>				
Сольфеджіо****				
Основи імпровізації****				
Основи композиції****				
Основи аранжування музичних творів****				
Акомпанемент****				
Усього	6	6	6	6

Основна групова навчальна дисципліна
(хор або фольклорний ансамбль)

Назва навчальної дисципліни	Рекомендований обсяг тижневого навчального навантаження на одного учня / ученицю за роками навчання			
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік
<i>інваріантного складника</i>				
Музикування в колективах (хор, оркестр, фольклорний ансамбль)	3	3	3	3
Індивідуальне музикування (музичний інструмент або спів)	1	1	1	1
Мистецтво музики*	1	1	1	1
<i>варіативного складника:</i>	1	1	1	1
Музична творчість**				
<i>або окремі навчальні дисципліни***:</i>				
Сольфеджіо****				
Основи імпровізації****				
Основи композиції****				
Основи аранжування музичних творів****				
Акомпанемент****				
Ансамблі різні за складом****				
Усього	6	6	6	6

Додаток 2

до Орієнтовної освітньої програми з музичного мистецтва початкової мистецької освіти середнього (базового) підрівня загального мистецького спрямування

Орієнтовні навчальні плани для Варіанту 2
Основна індивідуальна навчальна дисципліна
(музичний інструмент / музичні інструменти або спів)

Назва навчальної дисципліни	Рекомендований обсяг тижневого навчального навантаження на одного учня / ученицю за роками навчання				
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік*	5-й рік*
<i>інваріантного складника</i>					
Індивідуальне музикування (музичний інструмент / музичні інструменти або спів)	2	2	2	2	2
Музикування в колективах (хор, оркестр, ансамблі різні за складом)	2	2	2	2	2
Мистецтво музики*	1	1	1	1	1
<i>варіативного складника:</i>	1	1	1	1	1
Музична творчість**					
<i>або окремі навчальні дисципліни***:</i>					
Сольфеджіо****					
Основи імпровізації****					
Основи композиції****					
Основи аранжування музичних творів****					
Акомпанемент****					
Усього	6	6	6	6	6

Основна групова навчальна дисципліна
(хор або фольклорний ансамбль)

Назва навчальної дисципліни	Рекомендований обсяг тижневого навчального навантаження на одного учня / ученицю за роками навчання				
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік*	5-й рік*
<i>інваріантного складника</i>					
Музикування в колективах (хор, оркестр, фольклорний ансамбль)	3	3	3	3	3
Індивідуальне музикування (музичний інструмент або спів)	1	1	1	1	1
Мистецтво музики*	1	1	1	1	1
<i>варіативного складника:</i>	1	1	1	1	1
Музична творчість**					
<i>або окремі навчальні дисципліни***:</i>					
Сольфеджіо****					
Основи імпровізації****					
Основи композиції****					
Основи аранжування музичних творів****					
Акомпанемент****					
Ансамблі різні за складом*****					
Усього	6	6	6	6	6

Примітки:

* Навчальна дисципліна «Мистецтво музики» є теоретико-практичною дисципліною, спрямованою на формування музичного світогляду через ознайомлення з явищами музичної культури, їх взаємозв'язками, збагачення понятійного апарату з музичного мистецтва для формування в учнів компетентностей з розуміння музики, розвитку власного ставлення до неї, та сприйняття, рефлексивного осмислення музичних творів. Основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми «Мистецтво музики» може бути Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Музична література» середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування (клас сольного співу, клас хорового співу, інструментальні класи) адаптована до результатів навчання освітньої програми загально-мистецького спрямування.

** Навчальна дисципліна «Музична творчість» є комплексною дисципліною, яка включає всі або більшість з переліку окремих навчальних дисциплін варіативного складника, запропонованих в цій освітній програмі. Основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми «Музична творчість» може бути Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «Сольфеджіо» середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з музичного мистецтва початкового професійного спрямування (клас сольного співу, клас хорового співу, інструментальні класи) адаптована до результатів навчання освітньої програми загально-мистецького спрямування.

*** Визначені нижче навчальні дисципліни варіативного складника обираються мистецькою школою з урахуванням визначених власною освітньою програмою та наявністю викладачів, які мають відповідні компетентності. Кожна з дисциплін може вивчатися як весь строк навчання, так і в різні періоди навчання.

**** Тривалість вивчення цих дисциплін та обсяг навчального навантаження визначається кожною мистецькою школою самостійно при формуванні робочого навчального плану.

***** Навчальна дисципліна «Ансамблі різні за складом» може плануватися як на весь строк опанування освітньої програми, так і на коротший період без перевищення загальної кількості годин (обсягу навчального навантаження), передбачених для варіативного складника.

Загальні рекомендації щодо планування освітнього процесу за орієнтовною освітньою програмою:

1. Під час щорічного формування робочого навчального плану мистецька школа може перерозподіляти кількість годин між окремими навчальними дисциплінами в межах наявних обсягів фінансування та загального обсягу навчального навантаження, визначеного освітньою програмою на весь строк навчання.

2. Кількість концертмейстерських годин для забезпечення освітнього процесу визначається мистецькою школою самостійно в межах доведених обсягів фінансування на відповідний календарний рік.

3. Під час формування робочих навчальних планів на навчальний рік до нього включаються всі навчальні дисципліни інваріантного складника та обрані спільно з учнем / ученицею та його / її батьками (іншими законними представниками) дисципліни варіативного складника без їх розподілу на складники.

4. У процесі опанування освітньої програми учні можуть як варіативний складник обирати для вивчення різні навчальні дисципліни з визначеного освітньою програмою переліку щороку або з іншою періодичністю, що відображається в їхніх індивідуальних програмах навчання та робочих навчальних планах мистецької школи.